

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 2.— Núm. 66.— Diumenge 3 de Novembre de 1901.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organisiació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jueus y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia'ls plets y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forosa presti servei tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

ELECCIONES MUNICIPALS

Candidatura Administrativa

1.er Districte

D. Joseph Ventosa y Marqués

Advocat

D. Ramón Vallhonrat y Roig

Industrial

2.º Districte

D. Joseph M.ª Boxó y Barenys

Propietari

D. Tomás Jordá y Vellvé

Pagés

3.er Districte

D. Joan Tomás y Fortuny

Mestre de casas

4.º Districte

D. Antoni Rossell y Porta

Agent d'Aduanas

5.º Districte

D. Enrich Ventosa y Mitjáns

Comerciant

6.º Districte

D. Manel Guinovart y Teixidó

Propietari

DEIXEMLOS CRIDAR

Lo temps rúfol d'aquests darrers dies ha convidat á la meditació y al reculliment. Malgrat això'ls nostres enemichs, que són los enemichs de Tarragona y de Catalunya, los qu'exploten en profit prop'l'hisenda del poble, no han volgut fixar-se en les màximes qu'el Cristianisme té reservadas pera ayals diadas, y han emprès altra volta sa interrompuda campanya de difamació y d'escàndol.

Si hem de parlar ab frànquesa, hem de confessar ingenuament que nos en alegrém moltíssim. Preferim veure á n'aquests desgraciats que han venut la seva conciencia al caciquisme, mostrantse tal com són, rebregantse furiosos en lo llot de sa impudicia y de son desvergonyiment, que no pas contemplarlos cuberts d'hipocresia callant ó fent lo pàper de víctimas. Aixís los més indiferents se'n adonan de que al camp dels vividors de la política hi ha entrat lo desespero, seguir preliminar de llur definiu anorreament.

Es clar: no podia seguir més temps lo mutisme ab que demostravan nostres enemichs l'esverament qu'ls produgia

l'actitud resolta del nostre poble, y essent impotents las plomas posades a sòu pels cacichs, s'ha tingut de recorrer a las grolleras mans dels qui están acostumrats á la prosa inflada dels expedients y de las comunicacions oficiales. D'aquesta manera, sense dir res volguent semblar que's diuhen moltes coses, se justifica quan menys la protecció dispensada fins avuy á uns quants forasters que viuen á l'esquena de Tarragona, y's fan mèrits perra arreplegar demà algun augment de salari ó alguna indemnisió.

Conveu que'l poble las vagi coneixent totas las baixesas de que són capassos los que aquí pretenen agarbellar l'administració comunal; conveu que'l tarats de la política, vagin apareixent als ulls de tothom, despuntats de tot vestit que pugues cubrirlos. Y nosaltres, que havém demostrat ab actes que no'n guia en las nostres campanyas cap fi utilitari, que no sigal b' y'l mellorrament de la Pàtria, ja ns cuidarem de ferlos cantar á tot aquest aixam de xups famolenchs. Ells mateixos se retratarán y s'espsoaran á la vergonya pública pera rebrel mercut despecti de la gent honrada y dels ciutadans dignes.

La tasca comensada pels elements més independents y prestigiosos del nostre

poble, sense distinció d'ideals y de colors polítichs, té molta més importància que guanyar unes eleccions. Es obra de reconstitució social, és acció ferma y constant pera destruir de poch en poch ó depresa, segons siguin las circumstancies, las migradas oligarquies qu'ns desgovernan, és, en una paraula, lo clam descoratós dels explotats contra la podridura política que ha portat a Espanya al desballement y á la ruina. Per això totes las personas de bona voluntat hi caben y per això també, á cada moment se reben noves adhesions y van nutritint se las filas d'aquest nombrós exèrcit que s'apresta a donar la batalla al caciquisme, causa principal dels mals que patim.

Que cridin y esvalotin, donchs, los polítichs d'ofici, los que al vèure que acaba son funest regnat, buscan en l'escàndol y en la difamació'l medi de que torni á s casa la gent que s'ha cansat de pagar pera que uns quants espavilats s'aprofitin de les seves suahadas. Si no avuy, demà, l'èxit coronara'ls esforços de tots los que anyorau dìas de ventura pera Tarragona, y's acabará per sempre aquela ridícula comèdia que venen representant mitja dotzena d'homes sense escrupuls, que's han apoderat dels més enlaysatius sitius mercés á l'indiferència aclaparadora de l'immensa majoria dels ciutadans.

Quel camí és llarg y penós, ja ho sabem. Més cal qu'tinguem tots en compte que de la nostra actitud y del nostre modo d'obrar depèn lo pèrvindre dels nostres fills, y la salvació de Tarragona.

acceptat ab la major bona voluntat y entusiasmado lo sacrifici de sos interessos y persones, á fi de demostrar que no es que faltin persones de bona voluntat per administrar l'hisenda comunal, lo que no hi ha es voluntat per anarhi á l'Ajuntament formant part de las candidatures políticas, puig són poches los qui's resignan á que l'opinió pública los envolcalli en la malsana atmòsfera en qu'esfegan los Ajuntaments caciquis.

Podràns los polítichs d'ofici no volguer regoneixeho; mes la forsa d'opinió que a favor de la candidatura administrativa s'ha format, forsa de la que'ns donarà la prova la jornada del diumenge vinent, no's dèu, no pot deurers a la voluntat d'una o varías personalitats; és lo poble en plè que cansat del jou, a que ha estat subjecció encara ab los polítichs d'ofici y'ls hi diu; senyors, prou; ja s'haue ben sacrificat per lo nostre bé; donchs, descanseu y feu penitència, vostres serveys no'n han sigut grats y cansats de vostre tutela, anèm a exercir per nosaltres mateixos lo més sagrat, lo més sant dels nostres drets.

Com representants d'una política que acaba, passeu cacichs á l'imperi dels reducts, mentres ab explendorosa llum farà brillar d'aquí en endavant l'imperi de les noves idees, ab las que per forsa arribarèm á salvar a Catalunya.

En Estanislau Vayreda a Tarragona

III

¡Avant sempre!

Las noves doctrinas, los ideals autonòmics, las sanas ideas catalanistas, començan á donar fruit, mes fruit sanitos, que fà esperar pera nostra estimada Catalunya días de benestar y benhauransa.

Tasca del catalanisme ha sigut fer veure al poble un dia y altre dia quins eran los verdaders causants de la ruina de nostre terra, y axis hem predicat contra'l cacich y'ns hem mostrat antipartidaris d'aquesta colla de regidors d'ofici que són a la vegada que la primera mostra del fruit caciquista, la primera pedra ab qu'el cacich basa després sa maleïda influència.

Uns bons Ajuntaments poden ésser lo fonament de la regeneració del pais; Ajuntaments com los qu'hem tingut fins arà ja sabèm fins ahont poden portar-nos. Han ajudat y ajudarian sempre al centralisme y entre servir als senyors de Madrid ó acontentar al poble l'elecció per ells no era pas dubtosa.

A l'obrir el poble de Catalunya, com demà'ls obriran las demés regions, los ulls vers la veritat, ha comprès quins eran sos devers y's prepara á exercirlos ab tota fe y tot l'entusiasme de las causas justas lo pròxim dia 10.

Cal que reflexionin los qui fins ara han tingut lo pais a merce de són capricho. Això s'acaba; no d'altra manera qu'obehint á l'impuls d'ideas fortament simpàtiques s'arriba á un moviment tant general com lo que's reflexa en l'actualitat en tot Catalunya contra'l caciquisme. Sabadell, Tarrasa, Lleida, Girona, Barcelona, Tortosa y altres varijs poblacions d'importància, presentaràn candidatures administrativas enfront de las políticas fins avuy en moda, y que per cert no costaven pas gayre d'arreglar. Ab una dotzena de persones cada partit ne tenian prou y encare'n sobravan; ab reeleccions y més reeleccions se sortia del pas.

Aquí, á Tarragona mateix, estèm donant un exemple que segueixen ab ver interès entitats y personas qu'encara que allunyades de Tarragona, estàn á l'espera dels resultats de l'hermós manifest dirigit al poble'l 12 d'Octubre prop-pasat. Aquell manifest plè de noblesa y vitalitat, digan lo que vulguin los polítichs, és en si y per las firmas que l'avalaron, lo document polítich més important que'n l'època moderna s'ha publicat en nostra ciutat. Lo sol fet de continuar al peu d'ell una munió de firmas de persones allunyadas per complir de la política, demostra l'interès quel poble va prenent en sa administració, y fà oviur días de ventura peral vindre.

L'expansió d'aquestas ideas y'l desitj d'enoblir la primera de las corporacions populars, ha permès també a la comissió de firmants del manifest presentar una candidatura que satisfà tots los desitjos y aspiracions. A questa tasca, just és consignarho, l'han ajudat molt, moltíssim, los mateixos candidats, que lluny com tenian de son pensament pretender l'càrrec de regidor, han

A la tarda, un poc després d'que dos días anteriors, nos reunirem al portal de Santa Clara y ferem via enlla vers la carretera de Barcelona, y per cert que ensoparem un dia d'àngels, un dia hermosíssim, un dia d'istiu, puix no's movia ni una fulla y sens ésser de forat lo sol picava fort.

Agafant algún insecte y plegant algun garteròpodo que nostre company també colecciónya, arribarem al peu de la lleuera pujada de la Creu de la Guineu, hont baixarem al barranc de la Sabinosa y seguint sa enllacada mare per sota la mateixa carretera y la via del ferrocarril de Barcelona y França, entrarem á la platja blaníssima de la Rabassada.

A plena vista de la mar, després de contemplar curts moments la blanca escuma de las aonas que magestuosament rompen y's extenen vers la vorera de finíssimas arenas, anarem resseguint los pobres claps de vegetació que s'oviran més cap á terra al llarg del terraplé de la via al que ab desigualtat recalcan, y recullirem la Ononis ramosíssima Desf., l'Imperata cylindrica P. B. y l'Psamma arenaria R. et Sch; y encaminantnos vers sol-ixent en busca de la perseguida Scilla maritima L. (Seba marina), en los pedregals esquitxats per lo salabros rúxic y en las vinyas properas hi descubrirem la Crucianella marítima L. (Herba marina), lo Trifolium tomentosum L., una varietat del Teucrium Polium L., l'Obione Portulacoides Mog., l'Atriplex rosea L. y l'Polygonum maritimum L. (Nusera marina).

Seguint lo v'y ve, és á dir, allunyantnos depressa y acostantnos de l'ayga, aprofitarem, pera no fatigarnos tant, lo mullat y ferm de la vorra de la mar per trasladarnos al costat de sol-ponent de la platja. Un cop allí, previ un descans curtit per fresquejar ja l'horà, emprenquerem de nou nostre feyna, esfullant en el camí y las punxoses rocas de la costa la Bellis Sylvestris Cyr. (Margaridoya), la Thrincia Tuberosa D. C. y l'Narcissus Serotinus L., espècies totas floridas. Migradas verdissas sembrades de petites, gayas y delicades flors, níveas y gorgas qu'en aquella hora sublim y plena de goig del capvespre al bramul sort, accompassat y solemne de las aonas al batir lo rocatam de la costa fondal ó brava com si fos un ressò llunyá y sota terra, produxeixen involuntàriament en lo cor una sensació ensembs trista y sombría.

Ab algú esgarrifament prosseguirem nostra ruta de tornada á la ciutat deixant á ma esquerra l'agreste caleta del Cossi de las Dònjas, á mi dreta las blancas parets del Fossar dels Jans, y alí lluny la ratlla misteriosa de llums de la escollera de llevant que angulejan com morbi la fosforescència, avança mar en di.

Ab algú esgarrifament prosseguirem nostra ruta de tornada á la ciutat deixant á ma esquerra l'agreste caleta del Cossi de las Dònjas, á mi dreta las blancas parets del Fossar dels Jans, y alí lluny la ratlla misteriosa de llums de la escollera de llevant que angulejan com morbi la fosforescència, avança mar en di.

Prompte reganysarem la mateixa carretera de Barcelona menys endormisca da que abans, y enraixant poch y caminant l'un darrera l'altre, ns detingue-

rem á l'enfront de la massa fosca y sense alegria del vetust monastir de Santa Clara envolcallada d'una boyrina fantàstica y encaixantla ns donarem la santa nit y bona hora.

AGUSTÍ M. GIBERT.

A la Classe Obrera

Sr. Dr. de LO CAMP DE TARRAGONA.

Molt distingit Senyor: Lo moviment iniciat per LO CAMP pera trèure del retrahiment á las personas indiferents, no es un moviment polítich, com tampoc es un moviment social, lo Catalanisme. Així es, que á la meva manera d'entendre, LO CAMP ha sigut consequent en las seves idees de reconstitució social dins la Patria Catalana.

Són tan generoses las iniciatives promogudes pels catalanistes en diferentes poblacions pera organizar lo Municipi á l'estil català, que may cap agrupació política de las que's diuhen avanzadas, ha utilitzat procediments més democràtics, y verament las personas sensatas d'ells d'haver tenirlo ben present per quant aquests darrers días s'extrema la nota per fer que resulti'l Catalanisme motejat de reaccionari. Cal, donchs, demostrar que ls procediments posats en pràctica pera donar organisiació y forma á n'aquest moviment social, són d'una germanor tal, que solzament pot ésser inspirada pels que professan idees redemptoras sensa volgut lucrar ab elles.

La tasca que s'han imposat los catalanistes, es d'una importància extraordinària, perquè, predicant ab l'exemple, puix real, que no negal'us de vostres mares, sas idees en lo si de totas las classes socials, y'ls procediments utilitzats són d'una generositat tan gran, qu'ls indiferents, sense donar-los compte, se senten catalanistes, per simpatia primer, per sentiment més tart, y per si's convencen de que sols los principis autonomistes podrán auxiliar l'esperit esporuguit y esmaperdit de la nostra rasa.

Això succeeix perquè tots los partits polítichs han fracassat, los uns desdel govern y'ls altres, durant trenta anys de restauració passant lo temps en lluytas internas, esterilisant l'esforç d'alguns bons patrícies que han dedicat tota la seva existència á l'implantació d'idees que, o bé han passat á l'història o no han encarnat en la vida del poble. Avuy ja no mou als núcleus socials la d'sacreditada política; se mouen per qüestions d'interessos, notantze un avens molt marcat en tot lo que's refereix á assumptos de caràcter econòmic, determinant en aquest sentit los moviments que caracterisan l'acció social de la classe treballadora, que, ajudada per esperits superiors, anirà perfeccionant las idees de mellorament y d'emancipació.

Avuy no s'escandalisa ningú quan se diu que la propietat individual es la causa del malestar social y que totas las lluytas prevenen d'aquest principi, essent per això necessari regularizar en sentit de justicia las lleys de la distribució de la riquesa. Y és que las idees vén obrint-se pas cada dia, conquistant nous pròslegs; però no es possible que de tan complicats problemes n'esperem dins la nostra generació positius beneficis.

La sociologia descobreix cada dia nous horitzons, y hem de deixar-n'ella, que vagi procurant solucions qu'encarnin á la realitat de la vida, mentres nosaltres, atenentnos á l'esperit práctic de la nostra rasa, busquem la realisació del benestar inmediat.

L'experiència acumulada y trasmesa de generació en generació, ha demonstrat la conveniència de qu'ls individus se uneixin per assegurar la seva conservació, y aquesta està més assegurada y se aixampla'l radi d'acció del benestar social, quan l'associació de diferents núcleus se realisa pera mellaror las condicions d'existència de l'individu. D'aquí lo meu convincement de qu'ls obrers deurián aprofitarse del moviment actual, respondent a les idees de germanor exposades en la comunicació que's dirigeix la Comissió nombrada pera organizar la propera lluya electoral, que no es una lluya d'idees y si sola lluya d'interessos comuns als diferents núcleus socials que compoisen la societat tarragonina.

Es necessari que ls elements intel·lectuals que dirigeixen la nostra massa obrera, l'encausen pel bon camí, y respondent a las idees d'amor y generositat, prenguin nota de lo succeix, pera, temps a venir, analisar ab enlairament de criteris qüestions de tanta trascendència, procurant no obrar ab perjudicis de

escola, apartantse de sujeccions extranyas, prescindint de si són negres ó blanques los que realisin los actes, y es tant, per si, amagats als *fets* y no à las *paraulas*.

Si és Catalanisme lo que al Municipi hi vegin à administrar homes seleccionats y de virtuts cívicas posades à prova, de totas las ideas y de totas las classes socials, ben vingut sia aquest Catalanisme, que ab *fets* pràctichs se despulla de las passions de classe y d'ideas políticas, buscant sols lo benestar de tots y capacitant à tots los estaments per interver en l'administració comunal. Què's reueixen nostres compatriotes sense distinció d'idees y que adoptan procediments democràtics en l'organiació y desenrollo del fi que s'propoian, procurant que els seus actes revelin la més escrupulosa sinceritat, y ls viuviors polítichs yls seus cosins germans los sectaris d'escola, los motejan de reactionaris?.... Benvinguda sia aquesta reacció!

Hi ha que afrontar la lluita ab lo cap ben alt. La crida està ben terminant: se desitja la cooperació de tots los polítiacs de bona fe; totas las persones de bona voluntat, lo concurs de la classe proletària, ab lo desinterès de que tothom se sacrifici pel bé comú, y s'acabín d'una vegada les oligarquies y les caixiques que ns envileixen als ulls de propis y estranyos, realisant lo pròlech de nostra regeneració. Aixís demostrarèm que som un poble mascl, que vol existir y está capacitat per viure ab santa independència.

De Vostè, Sr. Director afm. S. S.
PERE ANTÓN MARTÍ.

Comentaris

Cosas d'Espanya

Copièm de *La Voz de Galicia* de Coruña:

«Habian ya dado bastante que decir los actos de piratería cometidos con ocasión del naufragio del vapor noruego «Skuld» á la entrada de Corcubión.

Para castigarlos, ó mejor, para instruir la sumaria de aquellos atropellos, se vieron las autoridades de Marina en la necessitat de enviar á aquell puerto un buque de nuestra Marina de guerra.

Pero aún con este lujo de fuerza y con todo el anuncio de rigor no se ha conseguido gran cosa.

Indudablemente mucho de esto ha de ocultarse al capitán y armadores del «Skuld» cuando sepan que dos botes de su propiedad, de regulares dimensiones, puen mident sobre dos toneladas de arqueo cada uno, que estaban fondeados en el puerto de Corcubión, bajo la custodia de aquella Administració de Aduanas, como propiedad extranjera sujeta al pago de derechos de importación, han desaparecido de la noche á la mañana, sin que nadie sepa nada, ni sea posible dar con ellos. El viceconsolado de Suecia y de Noruega Rambla de Sant Joan, 21, acordó encetar una buena parte del valor de los botes á la persona que, con seguridades de que se ha de reservar su nombre, facilite información por medio de la qual pueda averiguarse el paradero de las embarcaciones robadas, ó perseguir á los autores del robo.»

Qui sab ahont han fet cap los dos botes del «Skuld». Potser han volat pera no sentir parlar més de *geitos* ni de *traïneres*; però ls sucches no cal que s'hi amoñin: aquí no's pert rès.

Lo dels marinos

L'actitud dels marinos ha donat lloc a comentaris de tota classe, y à què's torni a parlar de las cosas de la Marina. Lo fonament de la seva actitud és que no poden seguir més temps soportant l'enuix de l'opinió pública per culpas que no són d'ells.

Parlant ab franquesa los marinos tenen rahó y no la tenen. Es clar que ab lo material actual que no serveix pera rès no poden lluhirse ni quedar bé devant de ningú; però aquesta rahó de sentir comùs destrueix ella sola, no més recordant, lo fet de que tots los barcos s'han adquirit ó construït baix l'inspecció de comissions nombradas a l'efec-

te. Ara mateix, en los arsenals hi ha senzillament acabar 2 ó 3 creuers que fa la friolera de 12 ó 14 anys que ls hi posaren la quilla. A què's degut semblant abandono? A falta de consignacions? No és verosímil, puig lo presupost espanyol pera la Marina puja poc més ó menys com lo d'Italia, y tothom sab qu'ali ab los mateixos diners tenen una esquadra respectable ab barcos de primer ordre.

Perquè nosaltres no tenim rès? Per la senzilla rahó de que tot lo presupost l'absorveix lo personal.

Pera reorganizar la Marina, no's deuen emplear panyos calents; s'ha de comensar per extirpar lo cranch que tot s'ho menja; suprimir tots los arsenals menys un; vendre per ferro vell tots los barcos qu'ara tenim y fer foch nou, adquirint á l'extranjer alguns bons bai-xells, y dotant á l'únich arsenal que'n quedessim de tota la maquinaria necessaria pera construir ab la perfecció y activitat dels arsenals extranjers lo material que poguessin anar necessitant.

Tot lo que no sigui això, tot lo que no sigui treuer d'un cop de ploma tot lo personal inútil serà prèdrer lo temps y perder tantament los diners, con o sin ministre del ramo.

Sense tema

No ho fassin correr, però han de sa- piguer que m'h convertir á la bona causa, o sigui á la santa causa del caci-quisme. La determinant de la meva expontània y rápida conversió, és una curta conversa que vaig arreplegar al vol per allá á la Rambla vella. Tres eran los converses, un d'ells Male; l'altre... aquell y'l tercer un al parecer elector.

—Noy, ja ho sabs—deya'l nostre batlle—aquest, es jo.

Vaig seguir Rambla avall... Aquelles tres paraus ditas ab tò de sinceritat, me descobriren un nou mon; aquest home no es tan escéptich com alguns volen suposar, puig lo sacrifici que representa lo fèrse solidari de tot lo pertanyent ó una altra persona per bona que sigui, significa una grandeza de cor que'n aquests temps de positivisme no es gayre comú. Desde aquell moment soch maliciosa per tots quatre costats, puig l'home que's sacrificia per un amic, molt més deu sacrificarse per la Tarragona dels seus amors.

Tot això, pensaran vostès, que no va en lloc; donchs s'equivocan: es lo prefa pera demostrarlo que l'altre dia'm vaig sentir ferit com a maleista y com a patriota, al llegar en lo diari de l'entressol de casa, que de la célebre Liquidadora solzament havian arribat 37 personas y que se n'esperan no més que altres tantas. No pot ser vaig exclamar, y pera comprobar lo fet vaig resseguir tots los carrers pera veure si hi havia molts pisos pera llugar y ni un; sembla talment que ls tipichs papers que's lligan als ferros dels balcons s'ha guessin declarat en vaga. Què'n deuen estar de contents los propietaris! y encara que jo no'n sigui m'e vaig alegrar moltissim.

A molts cafeters y botiguers los hi vaig preguntar si havian notat augment de calaix, y qui cinch, qui déu, tots estiguieren conformes que ls diners abundaven més.

Devant d'aquests fets que ningú podrá desfer, no hi ha més que deplorar que tan gran pensada no l'ha guessin efectuat anys enrera. ¿Que costa vintidós mil duros? Això es rès, comparat ab la fortuna de n Girona, y com serán d'allò més reproductius, ja cal que'n pensin un'altra pera gastarne altres tants: los diners á la caixa no hi guanyan rès y per això las monedes las van fer rodona, pera que redessin. Ademés, com de lladremans n'hi ha per tota arrèu, podrà succeir que als que s'endugueren las dotze mil pessetas y que no han sido holidos, los hi passés pel cap repetir la sort en vista de l'èxit de la primera vegada, y si la caixa es buyda no es tan fàcil que n'extreguin rès; es a dir, a mi m'ho sembla.

Compadexemlos á n'aquests sers desgraciats que no més se belluguen pera cobrar la nòmina y para satisfacció de sus superiores....

La seva falta d'independència les priva de posar al peu de llurs escrits, la firma, y han de buscar pantalles que ls amparin, perquè d'altra manera tothom los despreciaria....

Lo sistema de tirar la pedra magar la mà, no ha semplat sempre repugnant, tan repugnant com los sers que'l cultiven desde l'orgue de la masoneria vergonyant. Per això cap persona decent pot llegir sense indignació las bravatas dels qui, no contents d'explotar los destinos que usufructuan, tractan d'exploitar la senzillesa del pùblic.

Deixemlos estar á n'aquests valientes. No hi ha por de que dogniu la cara los que sòls per combatre al pròxim des del fons de horna cloaca y que, com la serpe de la faula, tenen per trista missió en la seva asquerosa vida, pagar las mercés ab agravis, mossegant traydora-ment als sés benefactors.

Y ja que parlèm de faulats, aqui'n tenen una que sembla que Isop l'escrigué tenint al devant un número de l'orgue dels catòlics-masòns.

Diu així:

Lo lleó y la granota

CON MÉS PETITA ES LA NOU MÉS REMOR MOU

Al sentir d'una granota la vèu forta y baladresa, lo lleó tot s'esbalota, prenentla per una fera. Mes, girantse desseguit pera evitarse cap dany, vèu un animal petit que sortia de l'estany.

Veyent qu'és una granota la que ab sa vèu tant retruny, li dóna un cop ab la pota y la engega un hora lluny.

No basta sentir com crida pera á un home judicar; per pèndreli bé la mida, ans que tot, l'hem d'observar.

Vot en prò

Sr. Dr. de LO CAMP DE TARRAGONA.

Molt senyor meu: Los escrits dirigits á la Classe obrera, han sigut molt comentats entre ls elements de la Federació local, y com hi ha certa prevenció contra los catalanistas, per la campanya difamatoria que venen sent alguns periodichs, y la majoria dels meus companys desconeixen los principis que informan la doctrina catalanista, estich segur que's prestarà un gran servei ocupantse de las ideas sociològicas emesas per autonomistas tan significats los senyors Martí-Julià y Estrany, formant un còs de doctrina ahont los obrers de la nostra terra podrian anar espigolant pera orientarse. També seria de gran efecte entre la nostra la classe, que s'expliqués l'organació del Catalanisme y'l funcionament de las Assambleas, ja que en això tenen molts punts de contacte obrers y catalanistas.

Los obrers comensem per l'organació de la societat de resistencia; després nos federem totas las associacions d'una mateixa localitat formant lo concell local, que serà'l municipi del perevidre, y aném aixamplant l'accio dins la comarca, de la comarca á la regió, fins a constituir la federació universal de treballadors, però conservant cada entitat ó associació la més completa autonomia. Los nostres congressos, los celebrem allò ahont la majoria de las associacions federades reunides acordan, y generalment mai en la mateixa població.

No estich molt fort de Catalanisme, però tinc entès que, si fà o no fa, los catalanistas s'organisan d'una manera

la bruixa, y també sense adonarsen se defensa la reacció y el oscurantism!

Ahora lo comprendo todo com diulen á las comedias.

No'n podiam acabar que un periòdic que's diu republicà y té's seus ribets de federal, combatéts la candidatura administrativa, filla lègitima d'aqueix encorajador moviment que s'ha iniciat á Tarragona, contra'l malehit caciquesme que destrueix l'hisenda del poble y tot ho enmatxina.

Però ja l'hem desxifrat l'enigma. La direcció del confrare sembla que corre á càrrec de gent forastera y fins extranya á Catalunya, quin únic merít consisteix en fer túniques en certs pobles del Priorat.

Vaja, no s'amohini, amigo; si tant convé já'l recomanarem al senyor Malè, pera última hora.

Toquèm un altre registre.

Vostès no haurán llegit l'orgue de la masoneria governant, veritat?.... Ho comprendem molt bé, perquè d'ensé que s'ha desbocat y li ha sortit *La Cruz* pera crucificarlo, es més fàcil trobar una dobleta de cinch duros que un exemplar de aquell encant d'hipocresia y baixas passions.

Donchs b'nosaltres que'l llegim cada dia al cafe, li hem descobert un altre defecte. Ja no camina sol; d'un quant temps v'ha tan coix que necessita cròssas... y sembla que aquestas cròssas les hi han deixat á l'Ajuntament y á las Obras del Port.

Aquests dos puntals que li han sortit á darrera hora á la clavaguera del carrer de Sant Francesch, de tan petits com són serveixen pera ben poca cosa. La seva feyna és la de sempre: atacar á mansalva y ab tota la cobardia del que vol defensar dos ó tres sòus, á las personas que no sòls no cobran, sinó que pagan religiosament tota mena de tributs.

Compadexemlos á n'aquests sers desgraciats que no més se belluguen pera cobrar la nòmina y para satisfacció de sus superiores....

La seva falta d'independència les priva de posar al peu de llurs escrits, la firma, y han de buscar pantalles que ls amparin, perquè d'altra manera tothom los despreciaria....

Lo sistema de tirar la pedra magar la mà, no ha semplat sempre repugnant, tan repugnant com los sers que'l cultiven desde l'orgue de la masoneria vergonyant. Per això cap persona decent pot llegir sense indignació las bravatas dels qui, no contents d'explotar los destinos que usufructuan, tractan d'exploitar la senzillesa del pùblic.

Deixemlos estar á n'aquests valientes. No hi ha por de que dogniu la cara los que sòls per combatre al pròxim des del fons de horna cloaca y que, com la serpe de la faula, tenen per trista missió en la seva asquerosa vida, pagar las mercés ab agravis, mossegant traydora-ment als sés benefactors.

Y ja que parlèm de faulats, aqui'n tenen una que sembla que Isop l'escrigué tenint al devant un número de l'orgue dels catòlics-masòns.

Diu així:

Lo lleó y la granota

CON MÉS PETITA ES LA NOU MÉS REMOR MOU

Al sentir d'una granota la vèu forta y baladresa, lo lleó tot s'esbalota, prenentla per una fera. Mes, girantse desseguit pera evitarse cap dany, vèu un animal petit que sortia de l'estany.

Veyent qu'és una granota la que ab sa vèu tant retruny, li dóna un cop ab la pota y la engega un hora lluny.

No basta sentir com crida pera á un home judicar; per pèndreli bé la mida, ans que tot, l'hem d'observar.

semblant y procedeixen en quant á las assambleas de la mateixa manera que's obrers. També ls diferents núcleus socials, a manera de las societats de resistencia, conservan la seva autonomia, y crech de bona fe que's catalanistas volrian com nosaltres arribar al grau de perfeccionament necessari pera formar una federació universal, en que hi tin-guessin cubuda tots los sers humans sense distinció de classes, creencies y nacionalitats, abrazats y lligats tots per la pau y l'amor.

Ja tenim donchs una afinitat d'organiació y una afinitat de principi, qu'és l'autonomia, comú á obrers y catalanistas. Passém endavant y'n trobarem d'altres d'afinitats.

No hi ha exemple de que en nostres associacions, á l'inscriures algú com a soci, se li pregunta lo que pensa en política ó en religió: n'hi ha prou ab que sia treballador. Igual los hi passa als catalanistas, puig en sas associacions hi caben desde l'absolutista á l'home de ideas més avançadas, ab l'única condició d'esser català y treballar per la reconstitució de la Pàtria Catalana.

Entre obrers y catalanistas, per lo que queda exposat, hi ha principis afins de doctrina y d'organiació, y com uns y altres tenen en determinats moments necessitats comunes, per què no s'ha d'establir una corrent de simpatia, arribant fins al pacte pera realisar lo bé comú?....

Aquestas consideracions deurián tenir-les presents los meus companys, y vostè, senyor Director, no deixi d'aprofitar l'ocasió de continuar la campanya comensada, no oblidant allò de que la gata d'ayga forada la roca.

S'ofereix ab tot lo respecte, de vostè afm. s. s. y li desitja forsa anys de vida,

UN OBRER TARRAGONI.

CRÒNICA REGIONALISTA

Trobantse per casualitat á Barcelona, un de nostres companys de causa, que per assumpts particulars tingué de visitar al Sr. Arumi, vocal de la Lliga Regionalista de Gracia, aquest senyor, entusiastat per lo manifest del dia 12 als tarragonins, s'empenyà de totas maneras en que nostre amic assistís á la inauguració d'aquesta nova entitat.

Primerament tingué lloc al teatre Principal d'aquelle popular barriada de Barcelona, lo meeting electoral presidit per los diputats per Barcelona y altres importants personalitats del regionalisme militant. A l'entrar al teatre, l'ambent que s'inspirava en la sala, plena de gom á gom, era en extrem encaratjador; totas las classes socials hi estaven representades.

Quina festa més hermosa! Ab quant d'entusiasme s'ovacionava als oradors, sobre tot lo discurs del Sr. Puig y Cadafach, qui demonstrà ab datos irrefutables, qu'el catalanisme no es retrogrado, ni pot serlo mai, (com volen fer veure nostres enemics pera apartar de nosaltres als que's diuhén avansats) molt al contrari, qu'és liberal y molt liberal. Lo senyor Russinyol, feu una calorosa defensa de las basses de Manresa y finalment lo Dr. Robert pronuncià un valent discurs en defensa dels nostres ideals, demanant als graciencs que portin á l'Ajuntament persones dignas y honradas baix tots conceptes.

Després de terminar tan hermosa y patriòtica festa, los convidats anaren á l'Ateneu, en qui: local hi funciona la Lliga Regionalista, visitant tots los departaments d'aquelle simpàtica societat, veientnos sorpresos per la fina galanteria de la directiva de la Lliga, que'n obsequià ab un esplèndit refresh en lo saló d'actes d'aquesta societat, adornat exprés per tal cas, destacantse en lo tester lo penó de les quatre barres.

Presidiren l'acte, los diputats per Barcelona y'l Sr. Puig Samper, president de la Lliga de Gracia, y despòs del champagne, s'iniciaren los brindis doant mostras tots los que parlaren en aquella intima reunio de la germanor que hi ha entre catalanistas y regionalistes, qu'és tot lo mateix, puig tots anèm á un fi únic; ó sigui á l'autonomia de Catalunya dintre d'Espanya.

A las dues del matí sortíam d'aquestes dues agradoses festas ab lo cor plè d'entusiasme, puig és evident que al Catalanisme rès ja l'ècta en sa marxa de tren exprés cap á la regeneració de l'Estat Espanyol.

Remerciem als Srs. Puig Samper y Arumi, President y vocal respectivament de la Lliga Regionalista de Gracia, per las atencions que prodigaren á nostre company y fèm vot pera la prospetivitat d'aquesta nova entitat, així com desitjèm que del meeting del teatre, ne surt'l triomf de la gent de sa casa y la derrota de l'odiós caciquesme.

—Lo dia 26 á la nit á la «Lliga de Catalunya» se celebrà una vetllada nécrològica dedicada á honrar la memoria del inoblidable patrici en Pau Sans y Güitart. A l'

Centre Escolar Catalanista, de Barcelona; Centre Català de Sabadell; Centre Catalanista de Girona y sa Comarca, de Girona; Lliga Regional de Manresa; Associació Catalanista de Reus; Agrupació Regionalista de Tarrasa; Centre Català de Sant Sadurní de Noya; Centre Català de Castelló d'Ampurias; Associació Popular Regionalista, de Barcelona; Foment Regionalista de Berga y sa Comarca, de Berga; Associació Catalanista de la Costa de Llevant, de Canet de Mar; Lliga Catalanista de Banyolas y sa Comarca, de Banyolas; Associació Democrática Catalanista Catalunya y Avant, de Barcelona; Associació Obrera Catalanista de Manresa; Catalunya Autònoma, de Barcelona; Centre Catalanista de Mataró; Associació Democrática Catalanista Lo Somatent y Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat, de Barcelona; L'Escut Emporiat, de La Bisbal; Lliga Catalanista de Ripoll y sa Comarca, de Ripoll; Centre Catalanista de Figueres; Centre Catalanista Gracienc, de Gracia; Associació Catalanista del Casanova, de Manlleu; Associació Catalanista de Tarragona y sa Comarca, de Tarragona; Lliga Catalanista de Reus; Associació Catalanista de Lleida y Centre Catalanista de Santia-go de Cuba.

Agrupacions.—Agrupacions Catalanistas de Mollet del Vallès, de Vilassar de Mar y de Sant Feliu de Codines; id. id. del Cassino Mercantil, de Barcelona; id. id. de Targa; id. Regionalista, de Balaguer; id. Catalanista, de Cardedeu; id. Escolar Catalanista Ramón Llull y id. Catalanista Excursionista Los Montanyencs, de Barcelona; id. Catalanista, de Sallent; id. id. de Rodonyà; id. id. de Ripollet; id. Protectora de la Ensenyança Catalana, de Barcelona; id. Catalanista de Bordils y sa Comarca, de Bordils; id. id. de Badalona; id. id. Los Segadors, de Sans; id. id. de Collades de Malavella; id. id. de Monistrol de Montserrat; id. Obrera Catalanista, de Santa Perpètua de la Moguda; id. Democrática Catalanista, de Sant Quintí de Mediona; id. Catalanista, de Castellar del Vallès; id. id. d'Olot; id. id. de Sant Andreu de la Barca; id. id. de Palafrugell; id. id. Art y Patria, de Barcelona; id. id. La Coronela, d'Espanyaguera; id. Democrática Catalanista Lo Tràngul, de la Barceloneta; id. Catalanista Lo Renaixement, de Barcelona; id. id. de Crespià; id. id. de Rubí, y id. id. de Molins de Rey.

Periòdichs.—*La Renaixensa*, de Barcelona. *Lo Catalanista*, de Sabadell. *Lo Gerónés*, de Girona. *La Nació Catalana*, de Barcelona. *L'Art del Pàges*, de Barcelona. *Lo Pi de les tres branques*, de Berca. *Gent Nova*, de Badalona. *Joventut*, de Barcelona. *La Comarca de Lleida*, de Lleida. *Lo Camp de Tarragona*, de Tarragona. *Avant sempre sempre avant*, de Manila.

Foren admesos pera formar part de l'*Unió Catalanista* los periòdichs y entitats que à continuació s'expressan:

Periòdichs.—*Sanch Nova*, d'Olot. *Universitat Catalana*, de Barcelona. *Llevant*, de la Barceloneta. *Montserrat*, de Barcelona.

Entitats.—Agrupació Catalanista, de Pals; id. id. de Llera; Associació Artística d'Obrers «L'Aligot», de Sant Joan de les Abadeses; Lliga Popular Catalanista, de Castellar del Vallès; Centre Catalanista Sarrionenc, de Sarrion; Agrupació de Propaganda Catalanista, de Barcelona; Centre Català, de Sant Feliu de Guixols; id. Catalanista «Gent Nova», de Badalona; id. id. Democràtic de la Conca, de Solivella; Associació Catalanista «Lo Segrià», de Almenar; id. id. de Sant Boi del Llobregat; Centre Catalanista «La Barretina Torellonenca», de Torelló; id. id., de Sant Feliu del Llobregat; id. id. de Arenys de Mar; Associació Democrática Catalanista «Lo Renaixement», de Barcelona; Agrupació Catalanista, de Arbós; Centre Catalunya, de Sant Martí de Provensals; Agrupació Catalanista, de Martorells; id. id. de Sant Jaume dels Domenys; id. id. «Bach de Roda», de Las Corts de Sarrion; Associació Catalanista «La Sahó», de Barcelona; Agrupació Catalanista «La Reixa», de Barcelona; Agrupació Regionalista del Centre Provincial de Lleida, de Barcelona, y difrents socis individuals.

Després d'estar constituhida l'Assamblea, se suspengué la sesió fins á la tres de la tarde en quina hora comensà la votació, actuant com à secretaris excructors los senyors Marsans y Salat.

Verificat l'escrutini, resultaren elegits pera president D. Joseph M. Roca. Vocals, D. Ernest Moliné y Brasés y Don Joseph Mallofré. Secretari, D. Manel Rocamora, quins nomenaments foren rebuts als llars y entusiastas aplaudiments pels delegats.

La Junta Permanent quedá, donchs, constituhida en sa totalitat de la manera següent: President, D. Joseph Maria Roca. Vice-president, D. Marian Vayreda. Tresorer, D. Oriol Martí. Vocals, D. Agustí Gibert, D. Ernest Moliné y Brasés y D. Joseph Mallofré. Secretari, D. Manel Rocamora.

Al acabarse la votació, en la que hi regnà molt entusiassme, entraren al saló la trenta catalanistas que siguieren detinguts lo dia 11 de Setembre, que constitueixen la nova agrupació «La Reixa», en nom de quina D. Joan B. Fonta, un dels detinguts, exposál ver agrahiment que ls ex-presoners sentian per la «Unió Catalanista» y las diferents enti-

tats adheridas, pels treballs que feran pel seu deslliurament, y oferiren á la «Unió» un grupo fotogràfic dels trenta detinguts, com á prova de la adhesió sincera que tenen al Catalanisme.

|| Lo president de l'*«Unió»*, senyor Folguera, agrabi fondament l'obsequi y ab sentidas paraulas los hi feu un discurs plè d'encoratjament y de conceptes patriòtics. Tant á l'entrar com al sortir del saló, ls individus de la «Reixa» foren saludats ab entusiastas aplaudiments.

Se llegí'l dictámen de la ponencia sobre'lls treballs presentats pera la reorganización de l'*«Unió Catalanista»*, y s'acordá deixar l'assumpto per un Consell extraordinari, que's cridarà oportunamente pera tractar del dictámen.

Lo president de la Lliga de Catalunya D. Joan Mon y Bascós, y'l senyor Casals, de Badalona, proposaren y s'acordá fer constar en actal sentiment qu'el Consell sentia per la mort de l'inoblidable D. Pau Sans y Guitart, y colocar son retrato en una de las salas del local de l'*«Unió»*.

També s'acordá donar una ampla autorisió á la Junta Permanent, pera que si convé pugui convocar la Asamblea de delegats y lloch y fetxa que sia más convenient.

Seguidament lo senyor Folguera pronunció un elocuentíssim discurs de despedida, y acordí que's dongués un expressiu vot de gracies á l'entusiasta patriota D. Agnes Armengol de Badia, per la seva iniciativa de organizar la suscripció de las dònas de Catalunya pera adquirir una bandera catalana pera l'*«Unió Catalanista»*, esplicant la trascendencia que té per la nostra causa aquest gran projecte, vot de gracies que'l Consell doná ab inmens entusiasme. Las paraulas del senyor Folguera, plenes de patriotisme, d'un amor fervent per la patria, foren frenèticament aplaudidas.

A proposta de D. Joseph M. Valls y Vicens s'acordá donar un vot de gracies á la Junta sortint, y d'un modo especial pera son digne president D. Manel Folguera y Durán.

La sessió s'axecá en mitj d'un entusiasme indescriptible, lo que demostrá la bona elecció que s'havia fet al nomnar los nous individus de la Junta Permanent, quin patriotism acrisolat y carácter actiu fan esperar que l'*«Unió Catalanista»* donarà ls fruys explèndits que fins ara ve obtinent.

Sants de la setmana

Diumenge, dia 3.—Los innombrables märtris de Saragoça, y sts. Valentí pbre. mr. Malaquias y Armengol bs., Venefrida vg. y mr. Silvia mare de St. Gregori.—Dilluns, 4.—sts. Carles Borromeu c., Vidal mr., Anastassi b., Juanici ob. y Modesta vg.—Dimarts, 5.—sts. Zacarias y Isabel, pares del Baptista.—Dimecres, 6.—sts. Sever b. y mr. y Leonart fr.—Dijous, 7.—Sants Amaran, Ervert, Corina y Jessalonica mrs. y Florenci b.—Divendres, 8.—Los quatre Sants martris coronats y Sants Deudat p., Maure b. y Clar pbre.—Dissapte, 9.—La dedicació de la Basílica del Salvador á Roma y Sts. Teodor, Alexandre y Orestes mrs., Catolia vg. y Sant Crist de Balaguer.

Quaranta horas acaban á l'Iglesia de St. Llorens y demá comensan á l'Iglesia de Religiosas de N. S. y Ensenyança.

NOVAS

Es una veritable infamia lo que com ardit electoral venen empleant nostres enemichs dihen avuy que es retira un candidat y demá un altre.

Consti d'una vegada per sempre, que tots los candidats administratius accepten lo lloch que la conciliencia y'l deber los hi aconsella, y que tots, absolutament tots, aniran á la lluya.

En la sessió celebrada'l 30 prop-pasat, la Diputació provincial acordá despues de llarga discussió en la que intervingueron principalment los Srs. Ribás y Olesa, trasladar á la Casa de Beneficencia d'aquesta capital los assilats que hi han en la de Tortosa qu'hagin cumplit sis anys, nombrar una Comissió qu'informi sobre'l defectes que observi en l'Asil de Tortosa, reduir la plantilla del personal del mateix á un administrador, un metge un portero y tres religiosas; gestionar de l'Ajuntament de Tortosa un conveni pera que s'encarregui de l'administració de l'Asil, y en efecte d'això separar aquest del servay provincial pera quedar reduhit á municipal y ingressar en lo sucesiu á la Casa de Beneficencia de Tarragona los assilats de misericordia.

La separació del personal quedá en suspens fins á l'acabament del periodo electoral.

Lo dimars de l' passada setmana arribá a nostre port lo bonich vapor «Tambre» que com diguerem en edicions anteriors sigueu adquirit per la coneguda casa naviera Tintoré y C. pera dedicarlo al servay de la línia entre las costas de Espanya y las d'Inglaterra en substitució del «Ier».

Lo «Tambre» es de moderna construcció, de 2.800 toneladas y sas dimensions son 294 pèus inglesos d'eslora, 36 de māniga y 25 y 1/2 de puntal. Las máquinas d'alta y baixa presió li donan una marxa de 12 millas per hora.

Dimecres al mati arribaren per fersse càrrec del nou barco, lo gerent de la companyia D. Joaquim M. Tintoré y varis concellers, que ab lo «Tambre» foren lo viatge fins á Barcelona.

Al sortir de nostre port lo «Tambre» anava empavessat ab las banderas del telègraf marítim. Desde Inglaterra ha fet lo viatge ab passavant del consulat espanyol y á Barcelona ha sigut aban-

derat.

Com havíam anunciat degudament lo dia primer d'aquest mes aparagué'l nou diari *La Creu* que serà'l porta vèu de la lliga de catòlics que actualment s'está constituhint en aquesta arxidiòcesis.

No cal dir ab quanta satisfacció havém vist l'aparició del nostre estimat confrare, al que desigem molts anys de vida, y molt de coratge pera defensar la Fe y pera escrombar la molta brutícia que hi arrreu.

Un concell: vigilin la part material. Pera la capslera sembla qu'expertos hagin triat lo més vell y més dosent de la casa.

Camisas y corbatas alta novata. Camisiria de Pau Brú, Comte de Rius, 24.

Al vapor «Cervantes» que fins fa poch temps havíam pertenescut á una casa consignataria de nostra ciutat, se li va calar foch á la bodega de proa lo dimars passat en lo pori de Moraira, ahont havia anat de derribada á causa del fort temporal regnat. Després de molts esforços se conseguió embarrancarlo, haventse'l cremat la coberta de proa y abollarseli diferents planxes de la línia de flotació. Com la maquina y demés parts del casco no sofriren rès, se li aixugarà l'ayga de las bodegas y després de posarlo a flot, anirà ab sas propias forças á Alacant á fer las reparacions necessàries ab l'objecte de reprendre de nou lo servey que ve fent de Barcelona á Mazarrón y Alacant.

Concorregudíssims se vegeren lo dijous passat totas las missas de cap d'any que'n sufragí de l'ànima de Doña Vicenta Josepha Figueras, sogra de nostre estimat amich lo distingit advocat Don Joseph Ventosa y Marqués, se celebraren á l'Iglesia del Sant Hospital.

Al significar á l'estimada familia del Sr. Ventosa nostre condol, cal fer remarcar la part que distingids famílies de totas classes sociats orengueren en dit acte, demonstrant l'aventura que'n s'ha portat la familia del Sr. Ventosa, las fortes simpatías ab que compta en nostra ciutat lo bon amich Sr. Ventosa.

La Delegació d'Hisenda anuncia'l cambi ab títuls definitius de las carpetas provisionals del 4.º Interior. Los títuls estampats á Londres portan lo cupó de 1.er Janer 1902.

Ha sigut presentat al congrès un projecte de llei demandant la rebaixa de drets arancelaris del bacallà, article que en aquests ultims temps entre drets y cambis ha alcancat un preu molt alt en perjudici de la classe obrera que's la verdadera consumidora d'aquest article.

Nostre benvolgut amich lo professor D. Cosme Oliva Toda, ha sigut nomenat mestre ajudant de l'Institut general y tècnich de Tarragona.

Rebi nostra coral enhorabona.

Diumenge passá a mellor vida Donya Leonor Uson Sabaté, virtuosa esposa de nostre amich D. Leandre Ripoll y mare de nos tres també amichs D. Leandre y D. Joan.

Al donar á aquests yá sa distingida familia lo més sentit pésam per tant sensible pèrdua; pot servirlos de consol la distingida concurrencia que assistí lo mateix á l'enterro que als funerals en quins actes s'evidenciaren las nombrosas simpatías de la familia Ripoll.

Ab una altra bona entrada's representarà lo darrer diumenge la funció de Sociedad en aquest «Centre».

L'obra anunciada era la comedia d'en Baró «Lo Senyor Secretari». L'autor fuig bona cosa de l'intent que sembla deuria tenir l'obra en un principi. No és allò de fer un bon aplech de figurines, vestirlas, ferlas parlar y volquer que fassin riurer. Es precis abans un desenrotilló ó un motiu ben original com té «Lo joch dels disbarats» del propi autor;

que la gent en comptes de sentir allò de que cesta que tomba que gira pera fer escalar la rialla del públich que molts cops no comprén perquè ho fa, se'l fassí atendrer bé lo perquè ho diu aquell personatge yá qu'es refereix.

Los estudiosos aficionats del «Centre» ja s'esforsavan en ferlo bé, mes no conseguiren altra cosa qu'anar dihen l'obra y ab prou penas pera ferlo comprender al públich, puig que devant d'una obra aixís tan petita, llur treball n'era més qu'estèril per la rahó que deyam abans. No és tot hu fer riurer per forsa que riurer ab spontanetan. Mentre los uns se cansan, los altres s'aborreixen. Y'l mal no prevé tan sols

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malaltias del

VENTRELL

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforçant los debilitats. De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, *Passeig de Gracia*, 4, Barcelona.

G. SERRA Y TRILLA

METGE CIRURGIA

ex deixable de l' eminent Dr. Aza, en malaltias de la pell; ex Metge alumne de l' Institut de Alfonso XIII de Bacteriología y Seroterapia

MALALTIES DE LA PELL Y MALALTIES CRÒNICS

CONSULTA DE 11 A 1

TARRAGONA.—COMTE DE RIUS, 20, 2.º—TARRAGONA

Colegi provincial

TARRAGONA

de l'obra, sino que també dels que la representan. Ja'n farérem entendrer.

Los aficionats del Centre ab prou coñeximent y ab tota la fe y coratje que's l'anima, representaren l'obra sens reparar que l'èxit de «Lo Senyor Secretari» consistí solzament en que l'actor senyor Capdevila sapigué dominar lo protagonista al Romea á son gust y á sa manera, y com en Capdevila é d'aquells que saben fer de tot, més clar, sab ferlo bé y malament, d'aquí l'èxit tant discutit per l'autor y discutible per l'autor.

El número del setmanari *Catalunya Artística* corresponent a n'aquest setmana es molt interessant estant dedicat tot ell als morts.

Al text hi figuren escultils treballs den Joseph Piula, Prat Jabalí, Novellas de Molins, Conrat Roure, Riera y Beltrán, Bori y Fontestà, F. Jové, Oller y Rabassa, Noguera y Oller, Ubach y Vinyeta, F. Carreras, Busquets y Punset, Maseiras, Ayñé y Raball, Suriñach, Sentias y Miquel, del libro «La cultura catalana», de Raymond Casellas.

Las ilustracions, alusivas també al objecte del número, son dels senyors Casanovas Flort, Martínez Padilla, M. Urgell, J. Biosca y Ramon Escaler.

Conté ademés una inspirada marxa fúnebre del mestre Güiteras, escrita expresament pera l'esmentat número.

Mocadors de totas classes. Cámisiria de Pau Brú, Compte de Rius, 24.

A la Sucursal del Banc d'Espanya s'hi ha fixat un anuncii en el que's consigna qu'el Consell de Govern del Banc, ha acordat estableir un servay de cartas-circulars y no circulars sobre totas las plasas del Regne en que hi hagi sucursal y sobre las del estranger. Seràn valedors d'un á sis mesos; els solicitants entregaran la

Xarop de hipofosfits CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de un any de una escrófulacriónica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se presenten per aquests cassos, vaig ensenyjar los **Hipofosfits Climent**, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'affeccions genitales provinentes de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo legitim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Maquinaria agrícola, industrial y vinícola
Compleix assortit en ferreteria

Marceli Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA
Unich representant en aquesta província de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanfere i C.^a, constructors d'aràdas y bogits per fonda llaurada y demés màquines agrícoles

LA JOYA DEL CENTRE
ESTABLIMENT DE BEGUDAS

DE **JOSEPH RIOLA**

22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22
Se despatxa tota classe de vins y licors de les més acreditadas marcas á preus molt econòmics.

Se serveix á domicili.

La confianza

SASTRERIA DE EMILI PUJOL
9, Unió, 9
TARRAGONA

RELOTGERIA

DE

F. RIGAU

Baixa de Misericòrdia, 14
TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totas classes y preus. Taller de composturas.

CERVESERIA MODERNA
(A CA'L BOYEA)

DIPÓSIT DE GEL

Vins de totas classes. Refrescos y licors pera saudomestic. Ressons tots los días á **Rambla de Sant Joan, 70**. Unich representant de la cervesa Moritz. Rambla de Sant Joan, 72. cantonada al carrer de Fortuny.

Gran fàbrica de braguers
34, Unió, 34
Hernadios (TRENCAFS)

Aquest establiment compta ab los avences mes moderns y pràctics que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'apparells ortopèdics. Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de les trencadures.

Grans existències en braguerets de goma pera la curació radical de les trencadures congènitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent á Cirujia y á Ortopedia.

Casa recomanada per tots los senyors metges que dan tingut ocasió de conéixerla, tant per los gèneros de son catálech com per los preus reduïts.

PERE MONTSERRAT. Unió, 34.—TARRAGONA

Sastrería, Camiseria y variis gèneros

DE

J. GUELL

39, Major, 39.—TARRAGONA

Pera senyors: Alpacas, estams, gergas, vi cunyas, llanillas, drils, camises blanques y de color.

Pera senyoras: Alpacas, sedalinas, vichys, mussolinias y percats d'alta novetat.

Roba blanca, articles pera dols, llensos de fil y de cotó.

Mundos, parayguas y cotillles, tot á preus baratissims.

Gangas: Se liquidan á preus molt baratos, trossos ó escrupulons de panyos, armurs de seda, llana y estampats.

TRAJOS A LA MIDA

39, Major, 39.—TARRAGONA

Única que conté un 80 per 100 d'oli pur de sege de bacallá y glicerofosfats y hipofosfits de cals y de sosa. Aprobada y recomanada pel Colegi Medich oficial de Barcelona y analitzat per Dr. Bonet, catedràtic de Farmacia á l'Universitat de Madrid. Es aliment, iluminadura y medicament tònic y estimulant del desenrotillat fisich: aumenta la secreció de la lleit; ajuda la creixensa dels ossos y l'entrancar las dens; d'efectes positius en las embracades y en l'infància. Es crema clara, blanquísima y la mes agradable ('s conserva sempre.)

Cura la tos, catarrs, bronquitis, tisis, escrofules, hifatisme, raquitisme, debilitat, poe re, reumatisme, diabète etz., etz.

Rebutjar les similars i estrangeres, que no recauen despatxans ni prenen los bons espanyols. De venda, en totas las farmaciacs.

Depòsit: Dr. Andreu L. Gaze Barcelona G. Garcia, Martin y C.^a y Fernandez, 4, Madrid y en totas las capitals y poblacions importants, M. Nadal, Tarragona.

Emulsio Nadal

ES LA MILLOR

osfits de cals y de sosa. Aprobada y recomanada per el Colegi Medich oficial de Barcelona y analitzat per Dr. Bonet, catedràtic de Farmacia á l'Universitat de Madrid. Es aliment, iluminadura y medicament tònic y estimulant del desenrotillat fisich: aumenta la secreció de la lleit; ajuda la creixensa dels ossos y l'entrancar las dens; d'efectes positius en las embracades y en l'infància. Es crema clara, blanquísima y la mes agradable ('s conserva sempre.)

Cura la tos, catarrs, bronquitis, tisis, escrofules, hifatisme, raquitisme, debilitat, poe re, reumatisme, diabète etz., etz.

Rebutjar les similars i estrangeres, que no recauen despatxans ni prenen los bons espanyols. De venda, en totas las farmaciacs.

Depòsit: Dr. Andreu L. Gaze Barcelona G. Garcia, Martin y C.^a y Fernandez, 4, Madrid y en totas las capitals y poblacions importants, M. Nadal, Tarragona.

BANYS MEDICINALS

AYGUAS DE MAR Y DOLSA

Pera las personas que sufren dolores reumáticos o inflamatorios, així com herpetismes y erupcions, se preparan uns banys compostos, especialitat de la casa, que donan excelentes resultats, conforme ho acreditan los sens nombre de personas que tots los anys se curan.

Fa més de 50 anys que està obert l'establiment, baix la direcció sempre de dos mateixos amos y propietaris SENYORS Srs. Drs. G. Gaze i J. Nadal, indicant que els d'ells són els primers, per la majoria dels senyors metges d'aquesta capital, de forma la qual creuen es garanteix suficient per les personas que tingan la seguretat que obtindran un prompte alivio en sus dolencias.

BANYS DE RECREU EN BANYERAS / PICAS DE MARBE

Carrers de Mar, 30. V. Lloret s/n — TARRAGONA

Cafeacció per petroli

Economia Comoditat

BON CALOR SENS OLOR

Higiene ni perill

Calorifer DITMAR

PREU 15 PESETAS PER TOTA ESPANYA

MARIÁN CLANXET

Carrer de la Unió, 14, Tarragona

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE **A. PONS ICART**

SAN AGUSTI, NUM. 24, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las mañanas de las dentes y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, empoladuras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Lo Dr. Jordán

CIRURGIÀ DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentistas, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño, Madrid, etc.

Participa a tots nombrosos clients y al públic en general, que relacionat ab las millors cases extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Pera las operacions odontològicas que dit senyor practica, comptab tots los anestesicis fins al dia conseguts.

PLASSA DE PRIM, 2, PRINCIPAL, REUS

Opera a Tarragona los dimars de 8 del matí a las 5 de la tarda y los divendres de 3 a 5 de la tarda

RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOI

CONFITERIA

DE **CABRÉ GERMAN**

34, Carrer Major, 34, Tarragona

En aquest establiment s'hi trovarà un gran assortit de galetes, vins y licors de totas classes, tant del país com del estranger á preus sumamente suaus.

Especialitat en encàrrechs pera casaments y bateigs. Avisant al anticíció s'elaboran los exquisits dolços angles BATS VICTORIAS y LOCH JANOHAS.

Especialitat en el saborós pastel ESPORTA-RIS

Gran magatzem de calsat

LES BALEARES

Rambla S. Joan, 50.—Tarragona

Fàbricas á Palma y Mahón. Gèneros superiors y de durada.—Preu fixo.

La Romptitut

Lo recader diari de Tarragona á Barcelona y vice-versa, Andreu Canyellas, ofereix sos servis á preus mòdics, á totas las personnes que's dignin honrarlo ab sa confiança.

Serveix tots los encàrrechs á domicili.

Punts ahont s'admeten: Tarragona, plassa de la Font, núm. 28, (barber) y carrer d'Apol·laca núm. 1, tenda.—Barcelona, Hospital 2 y 4 y carrer Filàteras núm. 5, devant la plassa del Angel.

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Rebolledo 20

En aquesta casa trobarà la industria, la agricultura y las arts, un complet surtit de drogas, sulfat y primeras matèries per abones ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sobre FLORESTILLA de la millor marca

TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de la antiga

CASA FIGUERAS

REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Compleix assortit de medicaments per curas antisèptiques.—Especialitat en nacionals y extrangeras.

Aygues minero-medicinals

TARRAGONA

TOTHOM FOTOGRAF

Á LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTOS QUÍMICOS

DE **SEBASTIA CARDONA**

Trobaran los aficionats á la fotografia un assortit complet de cambres, trespeus, cubetas, premsas escorredoras, dispositius d'aguja, esfumadors, calibres, fons de varias formes, cartolinas, paper citrat Lumiére, paper bromurat Ilford, placas porcelanadas, targetas postals sensibles, estereoscopios y vistas estereoscòpicas y bany virage combinat.

Dispositiu del paper brillant Gelatina citrat de plata y albumina marca "Fambauer".

Umbris instantanea. Llamps exprés

Périscope-Delta diafragma Iris

Exprés minimum 6 1/2 per 9 ab 6 extra 13

de campanya instantanea Periscope-Delta (Stereoscópica)

Linch io gust de participarà ma nombrosa clientela, que he rebut las caubras Stereoscòpicas (Delta-carta) ab propietat de poguer aplicar placas y películes. Premiada a l'exposició de París ab medalla d'or. Unica casa a Espanya que's troben en venda.

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més rápid, no s'altera ni taca

PREUS SENS COMPETENCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS.—LABORATORI A DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

APODACA, 27, Y PLASSA D'OLÓZAGA, 9.—TARRAGONA

EXCELCER

En Llanas ven uns paraguas de semi-seda y cutó, de color inalterable

y teixit sinistre, que resisteix tota prova al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab una pintat tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo

los podrían fer millor, apropósito per regalos;

causen gran admiració.

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 2.—Número extraordinari, 7 de Novembre de 1901.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics; volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organització interior de nostra terra; volém que catalans sian los jueves y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia's pleis y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol pér medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

ELECCIONES MUNICIPALES

Candidatura Administrativa

1.er

D. Joseph Ventosa y Marqués

Advocat

D. Ramón Vallhonrat y Roig

Industrial

2.º Distrito

D. Joseph M.ª Boxó y Barenys

Propietari

D. Tomás Jordá y Vellvé

Pagés

3.º Distrito

D. Joan Tomás y Fortuny

Mestre de casas

4.º Distrito

D. Antoni Rossell y Porta

Agent d'Aduanas

5.º Distrito

D. Enrich Ventosa y Mitjáns

Comerciant

6.º Distrito

D. Manel Guinovart y Teixidó

Propietari

las mans de las oligarquías que duran tant temps l'han usufruïda en benefici propi.

Ni ns han de preocupar los insults, ni las amenazas dels qui desesperen pel mohiment encoratjador del nostre poble voldrían aturar en son camí de redempció, han de mereixi altra cosa quel nostre despreci. Lo regnat dels vividors, d'aquests sers desgraciats sense més amparo qu'el seu desvergonyiment, ha de acabar d'una vegada per sempre. Y acabará, no hi tingüem dubte, aixís que's vegi que la gent que paga y treballa, vol ésser senyora de sos interessos, rebutjant la tutela dels més ineptes, dels més desreditats, dels que al desempenyar un càrrec públic no tenen en compte més que la seva conveniència particular ó la satisfacció d'un egoisme mal entès.

A tot arreu de Catalunya s'ha aixecat viril lo crit de protesta contra l'actual règim que permet qu'els qui rès són, rès significan y rès representan, s'enlayrin als sitius més honrosos de la representació popular. Hem de fer vèure, donchs, que Tarragona no's mostra indiferent, que vol ajudar l'acció vivificadora de tantas poblacions germanes, y que esta disposada a ocupar un lloc honrosissim en aquesta lluita contra la púrria caci-

qua, que ha d'acabar necessàriament ab la victòria de la gent honrada.

Serà potser massa pretensió esperar que prop-víen diumenge triomfés en tota la línia la Candidatura administrativa. Los cacichs, homes sense pudor ni consciència, que vénhen propera la seva total desaparició, emplearan tots los medis baixos y repugnans que han usat fins ara: desde la coacció declarada ó encuberta fins a l'infamant compra de vots, no hi haurà recurs que no toquin y posin en pràctica. No hi fà res. Si diumenge la victòria material no'n s'acompanya, comptarem les nostres forcas, y ab més temps, ab més decisió y ab més coratge, prepararem pera la vinenta lluita, que no es pas obra d'un dia ni d'unes quantas hores la regeneració total del nostre poble.

Acostumèm avuy als ciutadans a tenir porpèndencia, a prescindir dels coms del sufragi, d'estensos qu'exploten los l'establiments; fém veur per la pureza crim, un crim de lesa pàtria, lo que de les eleccions municipals consén que la xusma abigarrada dels cacichs y dels que's segueixen, s'imposi no pel número ni per la forsa, sinó per l'indiferència dels més dignes, y ja veurém com dintre de poch, Tarragona serà tirà altre cop sobre son front inmaculat lo tebi raig del sol de la grandesa.

Aquesta ha d'ésser la nostra tasca. No és tasca d'una hora, d'una dia, no s'encloiu en guanyar unes eleccions. Es acció ferma, contínua y persistente contra tot lo que'ns aniquila y ns befa; és lluita constant contral dominador estrany, sense amor a la nostra terra, a la que'l lliga tan sols l'exploata, que vé exercint: es, en una paròdia, lo despertar d'un poble que ha sigut gran y ho vol tornar a ésser, malgrat tots las miserias y las baixes dels qui, haventlo de portar pel camí del progrés y de la civilizació, l'han embrancat traydorament pels ingratis viaranys de la perdició y de la ruïna.

Avant, donchs, ciutadans honrats de Tarragona. Demostrém una vegada més que som dignes de la nostra història.

Cal reflexionar

Lo que passa aquí ab motiu de las próximas eleccions municipals—y lo que passa aquí succeixen en las demés poblacions—demonstra una vegada més que las sanguoneras de sempre mentres no se'ls hi toqui la menjadora són gent que no està per rahons; però si vénhen que perill l'negoci, allavoras, oh, allavoras, s'hi fan com a feras, no respectan res, insultan a tothom y per la seva boca surt tot lo verí y tot la podridura que tenen al cos.

Quina santa indignació perque parlem de polítichs de ofici y de vividors polítichs! Que per ventura tots, absolutament tots los que governan y han governat són uns santets que no han trençat mai cap plat ni cap olla? De polítichs n'hi ha de bons y de dolents, d'honorats y que no'n són gayre; no tots los que van a las corporacions públicas ne surten senyalats; però en las localitats ahont tothom se coneix y ahont tots los fets se saben per amagats que's fassin, al parlar de vividors polítichs no cal dir res més, no hi ha necessitat de precisar noms ni direcció ni indirectament, perque des del més petit al més gran tots sabem quins són los que mangonejan ab la cosa pública y los que viuen de la política.

Els donchs una falseat lo volguer suposar que nosaltres envolcallém a tots los polítichs ab lo dictat de vividors; no ho dihem ni ho havém dit mai sembla cosa, ni seria possible fer en absolut una afirmació tan categòrica. Tant és aixís que'n lo manifest del 12 d'Octubre, cridavam a totas las personas de bona voluntat que desitjessin salvar a Tarragona, precindit d'idees y de rivalitats políticas, que són las que'ns han portat al llastíni estat en qu'es trobem.

En un motllot tan ample hi cabia tothom no més que comprometentse a una cosa: deixar las ideas políticas a casa y no preocupar-se més que de treballar pera enlayrar a Tarragona. Donchs bé, los mateixos polítichs que manifestaren no haurien tingut inconvenients en firmar un manifest que podia firmar tothom, perque contenia ideas que no rès podian trobar perniciose la púrria de la societat, no combateren lo manifest, perque això hauria sigut ensenyar orella, sino que guiat per las seves baixas passions, emprengueren una campanya de falsetats

d'injurias y d'insults ab lo si d'espantar a las personas independentes, y una vegada espantadas, tancarlas a casa altra vegada pera que no s'ocupin més dels interessos públics y los deixin a ellis lo camp lliure.

Aquest sistema d'insultar a las personas honradas pera esporugirlas y pera que tot exclamant y a mi qui'm fa endarrer en aquestas coses!, deixin qu'ells aixerts que no tenen ni la conciència per perdre, engroixexin la bola del desgabell y del despilfarro, alguna vegada los hi ha donat excellent exit; però ja avuy lo jochi es massa conegut y sols serveix pera acabar de vessar lo got de la paciència.

No pot ser que la cosa pública continui com fins ara, nos deya no fa grases dias una de las més prestigiosas figures de Tarragona; ha arribat l' hora que totes las personas honradas, sense distinció d'idees políticas, s'agermanen per defensar los interessos de tots. Si havém arribat a tal grau de rebaixament, no es culpa dels que se'n han aprofitat, sinó que ab nostre criminal indiferència corrompèvem abandonat tot a mans ridícules y viles. Fòra lamentacione de no faré més res. Fòra l'escepticisme comensan, ni's proban, com no se'ns fassin? Ni la primera victòria ha d'enorgullir, ni la primera derrota ha de desanimar. Totas las causes justas triomfan sempre.

Cal donchs que totes las personas reflexives s'imposin de la necessitat de defensar nostres interessos y nostre Pàtria contra's cridaires que hi ha en tots los partits. De no ferho aixís cada dia donarem un nou pas envers l'abim de la més terrible de las anarquias.

at per ella, que no hi hagués més que Francesc Mathew, president dels francesos. Naturalment, el desmayeu doncs per la victòria, endavant y no aflixeu en vos, d'ofici, vinga un dia y altre dia insults y més insults; busquéu llot y més llot, tireu demunt nostre; mes tingau en compte que de retop no us agafi y quedeu soterrats per sempre més en aquest munt d'antigüenys detritus en qu'es removin. Així dret hi ha que conesdirys v'us, per tant, d'espai.

cio, puig pas nega, que de vostres manes, per la vostre predilecció, que heu usufruït anys per indiferència, per indolència, per la majoria dels ciutadans... anavam a dir dignes, més no ho dirèm, puig casi bé heu arribat a fer nos creure que qui no es polítich d'ofici no pot esser ciutadà digno y honrat.

semblant fulla, de ferla firmar per crieaturs, ja que de no ser aixís deuria respondre sens dubte devant dels tribunals d'una afirmació tan atrevida com injustas.

Gayre bé prenen estos señors polítics a qui espanta'l moviment formidable d'opinió que s'ha creat, feros creure que a Tarragona ningú sino ells pot preocuparse de la cosa pública y qu'es un crim exercir lo dret que la llei concedeix a tots los ciutadans. Desengaixine: l' hora fatal pera las oligarquias políticas s'acosta; no'ls hi valdrà insultar, difamar, calumniar, amenassar ben sabut tenen tots quants están disposats a procurar lo bé de Tarragona que en la tasca que han empresat hi exposan sa tranquilitat; mes de bon grat sacrificaran aquesta al bé de la població.

Si ab los medis empleats fins avuy pensan esporugirlos s'equivoquen de plè a plè; avuy més forts que ahir, demà més qu'avuy, los grollers medis que s'emplen no fan més que convéncen una vegada més que cal emplear totes las energias en una valenta campanya de purificació política, y això no's logrà fins conseguir lo complet anorreament de tots los polítics d'ofici de tots quants sens res que ls deturi s'empenyen a contrarestar la voluntat del poble. sacrificis, grans ideas implican grans disposats a fer així de tota classe estània. No desmayeu doncs per la victòria, endavant y no aflixeu en vos, d'ofici, vinga un dia y altre dia insults y més insults; busquéu llot y més llot, tireu demunt nostre; mes tingau en compte que de retop no us agafi y quedeu soterrats per sempre més en aquest munt d'antigüenys detritus en qu'es removin. Així dret hi ha que conesdirys v'us, per tant, d'espai.

cio, puig pas nega, que de vostres manes, per la vostre predilecció, que heu usufruït anys per indiferència, per indolència, per la majoria dels ciutadans... anavam a dir dignes, més no ho dirèm, puig casi bé heu arribat a fer nos creure que qui no es polítich d'ofici no pot esser ciutadà digno y honrat.

Als electors del districte 1.º

(Seccions de cá la Ciutat y Palol)

D'aqueix mohiment de protesta qu'en tots los àmbits d'Espanya, y sobretot de Catalunya, s'està formant contra's polítics d'ofici, contra aquestas collas d'oligarquies y cacichs sense conscientia ni pudor de cap mena, qu'en tots los ordres de la vida nacional ho han corromput tot, se'n ha fet ressó Tarragona, d'una manera tan viril com eloquient.

Bona y hermosa prova n'és l'enèrgic manifest dirigit al poble'l 12 d'Octubre prop-passat, avalorat per 118 firmas molt respectables y significades de tots los estaments tarragonins, tenintzen alguna d'elles la categoria d'institució, perque representan una llarga y honrosa vida dedicada per complir al treball y a la pràctica de las virtuts, sense que ofereixin la més petita taca.

No és un mohiment aquest que busca la substitució d'una persona per otras ab la migrada idea de conseguir un fi utilitarí, no; no va tampoc contra's polítics en general, ja que las ideas són generalment bonas y dintre's partits hi ha gent sana y dolenta, com a tot arreu, sinó que's tracta, al nostre entendre, de realiar una obra d'unió y agrupació de tots los tarragonins de bona voluntat, d'organizar totas las forças sànas y honradas pera salvar a Tarragona, si és que encara hi som a temps.

Han passat al nostre Ajuntament coses tremendes; s'han realitzat actes en l'actual Ajuntament, que no han pogut evitar honoros y comptades excepcions de les seves minorias, y que no tenen precedent en los anals de la vida municipal; La negativa resolta y terminant per part de l'Alcaldia pera reunir als regidors y als faltors del projecte de mercat setmanal, a l'objecte d'examinar y discutir la bondat del projecte, y la oposició viva y sistemática que s'ha fet a tota proposició salvadora que anava, oferint garantias positives, a la reducció y anulació de las tarifes de consums, són fets d'un aclarament espatós que fan lo procés d'aquest Ajuntament.

L'enjeu, l'antipatia personal, la malevolensa, l'ignorància y altres passions petites, qu'han enjendrat una lluita de ruindats y calumnias, sembla qu'han trobat ben ahont lo terror en l'actual Ajuntament, allí ahont sols deuria im-

Al poble

S'acosta'l moment de donar la batalla a n'aquest migrat caciquisme que'n emporeix y deshonra als ulls del mon civilisat. Dintre de pocas hores, nutrita representació de tots los estaments d'aquesta ciutat, surtint de l'ensopiment y de l'apatia que fins avuy los caracterisava, aniran a depositar los seus sufragis, pero que, per primera vegada, surti triomfant la voluntat de Tarragona, clarament expressada en lo Manifest del 12 d'Octubre prop-passat.

Es necessari que tots los que sentim amor per Tarragona, tots los que'n preocuperem pel seu peregrin y volèm tornarli sa perduda grandesa, nos acoolem com un sol home, y ab valentia representarem que la nostra dignitat no pot permetre qu'el Municipi sia la casa d'aquesta política anorreadora que'n ha portat al descredít y a la vergonya més grans. Es necessari que tots los homes de bona voluntat, prescindint d'ideas y d'opinions políticas, fassin un esforç pera treure l'hisenda municipal de

perer l'amor à la ciutat, per sobre de tot prejudiç personal y de partit.

Obra negativa la d'aquest y altres Ajuntaments qu'han seguit per aqueixos camins de perdició y de ruina, se compren perfectament que l'Hisenda municipal se trobi ben apropi de la bancarrota; que s'hagin fet gastos cuantiosíssims sense solta ni volta, com si à Tarragona «los bens del comú no fossin de ningú»; que la qüestió de las subsistencias sigui aquí un problema d'extraordinaria gravetat, perque Tarragona és una de las poblacions en que la vida és més cara y en que la seva classe treballadora és, de las de Catalunya, la que està més mal y carament alimentada; que l'hygiène y la salubritat, per la falta de cloacas especialment, estiguin desatases, quins perills han senyalat eloquientment metgues tan ilustrats com los doctors Barceló y Gibert; que no s'hagi realisat la eterna qüestió de las aigües que tant preocupa als propietaris y al pùblic en general; que res se fassi peral foment de la cultura y dels interessos morals de Tarragona; que la maynada corrent per aqueixos carrers sens respecte ni fré de cap mena, dongui espectacles, que sols à l'Africa se'n troba exemple; que las escolas municipals siguin indignas de la nostra ciutat y, ab una paraula, s'explica molt y molt bé que Tarragona visqui questa vida de miserias y privacions en que's troba, y quina causa principal és sens dubta la falta de patriotisme y d'elevació de miras que s'observa, en aqueixa classe d'Ajuntaments que fatalment venim patint, fent sempre excepció honrosa d'aqueixas minorias reduïdes de regidors, ab conciencia de sos debers, qu'en tots los Ajuntaments han existit.

Y si no s'posa remey prompte y enèrgich á tot això, encara veurém més: veurem com desapareixen, sense deixar rastre, gastades en petitas obras que á rès condueixen y que deurián tenir la seva aplicació natural en lo pressupost ordinari municipal, aqueixas 55.000 pessetas que com ingress extraordinari anyalment percibeix lo Municipi per la contribució d'Ensanche, y quina quantitat total durant lo periodo de 30 anys en que s'ha de cobrar, equivalent á 1.650.000 pessetas, podrà servir, ab administradors gelosos, honrats, aptes y actius, pera transformar questa població, fent d'ella lo que deuria ésser, donadas las sevas maravellosas condicions.

Per això entenem qu'es entre ó p'tarragoni de bona voluntosa que té la lítiga en la ca, sigui republicà, dinàstic ó carlista, apoyar y secundar ab totas las sevas forças aqueix hermos mohiment del nostre poble, que pot ésser lo comensament de la regeneració tarragonina. Es precis que'n orientem per lo camí del treball y del progrés veritat, mirant cap endavant, no cap endarrera.

Viu de totes classes. Refrescos y licors e saudomili. Resspons tots dia a dia a democracia la escarment contra l'acte.

Per això nosaltres, ciutadans tarragonins y electors del primer districte, nos dirigim a tots los electors honrats y verament patriotas que déguin votar a la Ciutat ó al Pallol, pera recomanarlos que ab lo pensament fixo en lo pervinente de Tarragona, votin com un sol home la següent candidatura:

D. Joseph Ventosa y Marqués D. Ramón Vallhonrat y Roig

Estante segurs de que, si surten triomfants aquells candidats, estarán sempre al costat de las aspiracions del poble de Tarragona.

De triomfar la candidatura caciqüista d'aquest districte, fora senyal de mort y proba evidente de que la majoria dels electors del districte primer preferixen que segueixi'l predomini d'una olarquia funesta pera Tarragona, y que no's justifica per cap condició recomanable.

Aixis ho creuen honradament los infrascrits, y per això esperan que sortirà en primer terme la candidatura de

D. Joseph Ventosa y Marqués D. Ramón Vallhonrat y Roig

Que si surten, deixant apart ideals polítichs de tota mena que res tenen que vèure en aquesta ocasió, tenim la seguretat, que, ab los demés candidats administratius que triomfin, serán sempre regidors dignes de Tarragona y de tots los tarragonins honrats.

Tarragona 6 de Novembre de 1901.

La Comissió electoral del Districte

Joaquim Boxó.—J. Caballé y Goyeneche.—Eugenio Virgili.—Joan Santamaría.—Joseph Martínez.—Joan Vidal.—Just Guinovart.—Ramón Paris.—Joseph Armengol.—Miquel Cortada.—Antoni Moragas y Nogués.—Joan Palá.—Joan Domingo.—Manel Moragas.

CRÒNICA ELECTORAL

Tots los ciutadans que tenint 25 anys d'edad y dos anys de residència à Tarragona, vulguin saber si figuraran à las llistas electorals, poden anar als llochs següents:

Redacció de Lo Camp de Tarragona. Rambla de Sant Joan, 50, 1.ª, de 6 è 8 tarde y de 9 à 12 nit.

Plaça de la Font, núm. 49 pis 2.ª, de 9 à 12 de la nit.

La ho diu b'el ditxo: tot lo que fan las personnes fan las monas.

Quatre ó cinqu nens inconscients y irresponsables, van publicar lo diumenge

ge passat un manifest recomanant la candidatura federal, y no trobant arguments de prou forsa pera fer l'elogi dels candidats, les emprénen contra's firmants del Manifest del 12 d'Octubre últim, insultantlos de la manera més grosera y repugnant.

No devallaré—Deu nos en guard—à contestar las besties d'aquests noys que no saben lo que's diulen, perque certs atacs, en lloc de molestar, honran; però no deixarem de fer remarcar que aquest desgraciat document constitueix un *inri* infamant pera la candidatura federal.

Ni una paraula hi ha en lo tal manifest contra l'oligarquia de cacichs y caciques qu'exploitan en benefici propri l'hisenda del poble; ni una paraula contra aquestas collas de polítichs vividers que envileixen à la classe obrera y la fà servir d'escambell pera satisfacer fins utilitarris y ambicions petitas.

Y és clar y natural que aixís succeeixca. Los que aquí s'anomenen *federalists*, sense sapiguer ni comprender'l significat d'aquesta paraula, tothom sab que han anat à l'Ajuntament à defensar empresas explotadoras ó à sumar los seus votos al del cacich que ha gobernat en la caixa comunala.

Avuy, com ahir y com sempre, aquests falsos federalists han anat de brassat ab los partits monárquichs, han fet las eleccions junta ab ells y de la seva misericordia han viscut.

Per això resulta soberanament ridícul que al pè del Manifest de la Juventut federal, hi vagin las reformas del programa del 22 de Juny de 1894. Perque, es lo que pregunta tothom: «Qué han fet aquests senyors dins de l'Ajuntament en benefici de la classe obrera? ¿Quins medis han proposat pera que l'exploatació dels treballadors no's perpetui? ¿En quinas vagas han intervint y quins conflictes han solucionat procurant que las justas aspiracions dels obrers sian degudament ateses?

No, als firmants de la fulla de parra de qu'es venim ocupant, no's interessa això. Havíen de justificar l'apoyo que prestan al caciquisme; havíen de explicar devant del poble la seva corona insensata, y no han trobat à la que que insultar à la *Cid* d'encoratjarla que avuy se desplaça pel camí empres, únicament arribar al perfeccionament y à la moralisació dels desacreditats procediments polítichs usats pels nostres governants.

Una prova eloquen de la conxorda existent entre federalists, torristas y mariñistas, la tenim en l'alegría que à *La Opinió* y à l'orgue de la masonería gobernanta ha produxit lo Manifest federal.

Com noys ab sabatetas novas surten los esmentats periódichs, y l'un, lo més

Poden satisfets los nògots ac la juventut federal. Ab la seva criatura han prestat un gran servei al caciquisme y al poble. No sabem si's cacichs los hi apreciarán com se mereix, de lo qu'estem segurs y ben segurs és de que'l poble los hi agrahirá moltissim, perquà la fi li han tret la bona dels ulls, y sabrà d'aquí en endavant de qui podrá fiarse.

Lo *Cid* del diari de la masonería gobernanta, qu'ara l'ha donada ab la mania d'aniquilarlo tot, les empren ahir, ab una serie de besties, contra varis respectables amics nostres, atribuïntlos hi, sens dubte pensant ab lo que fan los polítichs d'ofici, pretensions y intencions ridícules.

De segur que's deu creurer que tots són de la mateixa fusta de certs personatges que per una vora, cambian no una sino de vegadas de camisa y d'altres que per quatre xavos són capasos de fer tots los papers de l'auca.

No volguer ó sapiguer distinguir entre las nobles aspiracions de regeneració y la baixa y petita política centralista, és una desgracia; y encara ho és més no comprender que ab campanyas com las que vé sostinen aquest *Cid*, lo únic que fá es ajudarnos à mereixe la consideració del poble y posarse ell y son periódich cada dia en ridícul.

La Opinió, deixant per fil tò diplomàtic cursi que havia adoptat d'un quant temps ensa, s'ocupá tò dos días de la candidatura administrativa, entrentse, à falta d'altra cosa, fent jochs de paraulas y paragrafs enrevessats.

Nos en alegram de que las *Humaneras* de *La Opinió* expressin clarament lo seu parer, contrari à las aspiracions del poble, lo que no's priva per'altra part de anar à implorar misericordia als firmants del Manifest del 12 d'Octubre.

Una cosa es predicar.... y un'altra buscar votos.

VOTS DE CALITAT

Vegin aqueixos dels nostres federalists que tot combatentnos serveixen als cacichs com pensen d'aqueix mohiment, d'aqueix hermos despertar del poble català, que lo mateix à Barcelona, que à Girona, Lleida y Tarragona s'observa, federalists tan preuats y distingits com los senyors Pi y Sunyer, Lluís Massó, Lloveras, Roig Armengol, Pi y Arsuaga, Tona y altres del federalisme barceloní, gens sospitosos, nos sembla, pera's federales de Tarragona.

Pera que s'en convensià reproduhir alguns trossos de la ressenya que la premsa de Barcelona fa d'el meeting

federalista, que's vā celebrar en dita ciutat lo dillurs darrer:

Meeting federalista

Anit, en lo local-teatre de la Societat «Bretons», situat al carrer de Mercaders, vā celebrar-se un meeting de propaganda electoral, organiat per elements federalists de Barcelona.

La concurrencia que vā assistirhi era molt numerosa, y estava composta gayrèb exclusivament d'obrers.

Và presidir l'acte el senyor Pi y Sunyer, ocupant llochs de distinció à l'esenario los oradors que havíen de prendre part à l'acte y delegats de diferents comitès federalists.

Oberta la sessió, pren la paraula don Lluís Massó, qui excita à la concurrencia à que, diumenge vinent, vagí à votar la candidatura federal y à fer que las papeletes que hi entrin siguin las mateixas que'n surtin.

A seguit, pintà l'orador la trista situació en que, desde anys há, es troba la nostra administració municipal, corcada pels abusos y immoralitats del caciquisme.

Se felicità del desvetllament que s'observa en las classes neutrals, en la gent honrada, que, units ab los catalanistes ó ab los federalists, aspiran al sanejament de la Casa Comunal.

Censura als regidors que fins ara hi han hagut al Municipi, que, titulants republicans y amics de l'obrer, no han fet res, ni per la moralisació del Ajuntament, ni en bé de las classes treballadoras.

Fà l'elogi de don Baldomero Tona, candidat que's presenta pel districte segon fent ressaltar principalment las sevas privilegiadas dots d'inteligencia, d'amor al treball y seu entusiasme y consecuència pe la ideas autònomicas.

Manifesta que cal procurar que tots los regidors que vagin al Municipi, tinguin las bonas condicions del senyor Tona, y acaba dient que circulant la veu de que al districte segon, los caciquistes pensan fer *tupinat* cayguí qui catalanistas y aplausos).

Ramón i loveras comensa manifestant que's cumplen en gran manera de que al costat de las ideas de llibertat y de progrés hi floreixin actualment los regionalistes que constitueixen avuy lo verdader espírit publich. (Aplausos).

Combat enèrgicament la mala administració municipal y indica la conducta à seguir dels regidors federalists que vagin al Ajuntament.

Finalment exposa alguns dels punts de caràcter polítich general que figuren en los programas catalanistas y federalista, arrencant à l'auditori molts aplausos, per la bona doctrina autònoma qu'encarnan.

Parla després David Ferrer, demonstrant com lo retrairment electoral constitueix un verdader suïcidi polítich y social y manifesta qu'el dret à queixar de la mala administració de l'Estat y del Municipi.

Entrant à detallar los vícies de la nostra administració communal cita's concepcions exposats pels doctors Robert y Fargas en el meeting catalanista del Nou Retiro, sobre la qüestió sanitaria, tan descuryada pels nostres Ajuntaments, que avuy dia es Barcelona una de las poblacions d'Europa en que la mortalitat és més gran.

Explica després l'obligació que té tota ciutatà d'intervenir en la cosa pública y d'anar à votar perque als municipis y à las Corts hi vagin persones dignas y honorades que tinguin la verdadera representació del poble. (Aplausos).

A seguit fa ús de la paraula lo senyor Roig y Armengol, qui, glosant los concepcions del anterior orador, diu que cal anar à las eleccions perque la lluya és vida different de la política negativa que representa la inacció y la mort.

Diu que ab tot, no n'hi ha prou ab que diumenge's vagi à votar, sinó que tothom procuri que no's falsifiqui'l sufragi, donchs es molt de temer qu'el caciquisme tracti de recorre à tota mena de medis ilegalets pera defensar el darrer baluart que li queda: lo Municipi.

Demostra la trascendencia que té'l fet de que'l poble y els catalanistas enviin representants al Municipi pera netejar aquella Casa de las inmundicias que l'embrutan.

Diu qu'en la lluya actual, d'una banda hi han los catalanistas, los federalists y la massa neutra, y de l'altra los partits caciquistes republicans y monárquichs; és à dir, la gent de bé contra la gent corcada. (Grans aplausos).

Exposa los motius que han decidit als federalists à lluitar junts ab los catalanistas, fundantlos en los grans punts de contacte que hi han en los programas d'uns y altres, destruint los concepcions de reactionaris y separatistas de que s'accusa als defensors de las reivindicacions de Catalunya. (Aquestes manifestacions del orador són reformadas tot sovint per las mostras d'aprovació del públic).

Lo senyor Pi y Sunyer fa ús de la paraula, explicitant la significació del Municipi, presentantlo com à base de la regió y de l'Estat, per lo que cal digué qu'els ciutadans amics del bé de la patria procurin, abans que tot, imposar la seva voluntat als Municipis.

Fa historia de la constitució dels Municipis, manifestant que són fills de la revolució dels pobles contra'l feudalisme que ls tiranjava.

Diu que dintre del Municipi s'hi resolen tots els problemes del Estat, donchs dintre'l règim autònomic, al Estat no més li correspon l'intervenció en las qüestions de caràcter interregional.

Declara que'l Municipi no ha de tenir solzament al seu càrrec las qüestions

de caràcter material, sinó las d'ordre moral que's produueixen dins de las municipalitats, quina resolució s'encarna avuy al govern central, que ni voluntat té d'arreglarlas, ni podrà ferlo, per desconeixel' carácter dels pobles que no administra directament.

Diu que la llibertat és incompatible ab lo centralisme y que'l enemic del regionalisme y de l'autonomia no poden ser amics de la llibertat, perque la centralització significa no més que absolutisme y tirania, esmentant, en prova d'això diferents fets històrichs.

Per lo tant—diu—és necessari que'l municipi recobi la seva autonomia pera que tingui llibertat d'accio pera poder decidir tots los problemes de caràcter polítich, religiós, social y econòmic que's promouen y quina resolució los pertany de dret.

Ataca durament los medis indignes de que's val lo caciquisme pera falsificar la voluntat popular y felicita als federalists per l'acer que han tingut en la designació de candidat, del que fa un complert elogi. (Grans aplausos.)

S'axeca à parlar lo senyor Tona, candidat pel segon districte, y es aplaudit calorosamente per la concurrencia.

El senyor Tona comensa agrair las frases que li han dedicat los oradors que l'han precedit en l'ús de la paraula.

Diu que la conquista del Municipi pels autònomicas es la base del consegüiment de l'autonomia de Catalunya y qu'el règim autònomic aplicat à las diferents regions, es l'únich medi de salvació que té Espanya. (Grans aplausos.)

Manifesta que l'obra dels regidors catalanistas y federalists dintre del Municipi deu consistir en primer terme en deslliurarlo de tota influència centralista.

Per això—afegeix l'orador—sociedads ma autonómista es *maffrouxs*; aquests virtualitat que double que tenen la pregunta de salvar à las classes treballadoras enlluernantlas ab mirallets. (Grans aplausos.)

Explica l'absolut abandonament en què'l Municipi téls serveys que se li tenen confiats, especialment lo de l'ensenyansa pública.